

Biuletyn

Biuletyn Informacyjny Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu EAPN

Nr 4/2009

Publikacja przygotowana w ramach projektu realizowanego przez WRZOS „EAPN Polska – profesjonalny dialog na rzecz Europy Socjalnej” przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.

Informacje o EAPN

Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu EAPN Polska został powołany 1 lutego 2007 roku. Komitet jest niezarejestrowaną platformą i działa przy Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych. W chwili obecnej do EAPN Polska przynależą 24 organizacje.

Celem Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu jest integrowanie krajowych organizacji na rzecz przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Cele te realizuje m.in. poprzez: monitoring polskiej i europejskiej polityki społecznej; organizację spotkań, debat, konferencji; przygotowywanie ekspertyz, biuletynów dotyczących problematyki integracji społecznej.

Polski Komitet EAPN działa na podstawie Regulaminu, który został przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne EAPN Polska.

Polski Komitet EAPN jest członkiem European Anti-Poverty Network – EAPN (Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu) z siedzibą w Brukseli. EAPN został utworzony w 1990 roku i składa się z przedstawicieli krajowych sieci organizacji działających na rzecz przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (obecnie 25 sieci narodowych) oraz europejskich organizacji działających w tym obszarze (obecnie 28 sieci należy do EAPN).

1. Ósme Europejskie Spotkania Osób Dotkniętych Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

W dniach 15-16 maja 2009 r. z inicjatywy czeskiej prezydencji UE we współpracy z Komisją Europejską, rządem Belgii i EAPN w Brukseli, odbyły się Ósme Europejskie Spotkania Osób Dotkniętych Ubóstwem. Przybyło na nie 132 delegatów z 28 państw oraz 77 gości reprezentujących ministerstwa państw członkowskich, instytucje unijne, organizacje pozarządowe, środowiska akademickie i związki zawodowe, a także około 60 dziennikarzy. Temat tegorocznego spotkania brzmiał: „Gdzie mieszkamy, czego potrzebujemy” i dotyczył w szczególności obszarów gospodarki mieszkaniowej, integracji finansowej i usług podstawowych.

W skład polskiej delegacji weszło 5 osób reprezentujących takie organizacje jak: Stowarzyszenie MONAR, Przystań Kielce, Stowarzyszenie ATD Czwarty Świat oraz Fundację Barka ze Strzelec Opolskich. Przygotowania polskiej delegacji do wyjazdu odbywały się od stycznia tego roku i prowadziło je Stowarzyszenie ATD Czwarty Świat.

Program spotkania obejmował oficjalne wystąpienia przedstawicieli czeskiego Ministerstwa Pracy, Komisji Europejskiej, Komitetu ds. Ochrony Socjalnej, Parlamentu Europejskiego. Odbyły się warsztaty w 4 grupach tematycznych: mieszkalnictwo, usługi podstawowe, wykluczenie finansowe i partycypacja.

Delegaci na Ósme Spotkania Osób Dotkniętych Ubóstwem pokazali, że chcą więcej Europy, ale pod warunkiem, że będzie to Europa socjalna, bliska swym obywatelom, w której na drodze dialogu budowany będzie projekt całego społeczeństwa. Delegaci wyraźnie zażądali, aby działania podejmowane przez UE w ramach przestrzegania zaleceń Europejskich Spotkań Osób Dotkniętych Ubóstwem były bardziej widoczne. Podkreślali również, że trudno dostrzec, by walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym była jednym z głównych priorytetów UE. Delegaci zaznaczyli również, że w wielu przypadkach wpływ kryzysu gospodarczego oraz reakcji na niego w nieznośny sposób obciąża osoby cierpiące już z powodu ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Delegaci zażądali od Unii Europejskiej większej aktywności w zakresie zapewniania wszystkim dostępu do niedrogich i godnych mieszkań. Z zadowoleniem przyjęli oni, że Rada EPSCO wyznała „bezdomność i wykluczenie mieszkaniowe” tematem przewodnim Otwartej Metody Koordynacji w 2009 r. Wyrazili nadzieję, że przyspieszy to rozwiązywanie problemów mieszkaniowych w państwach członkowskich, związanych z deficytem mieszkań i brakiem dostępu do niedrogich mieszkań, co coraz częściej powoduje bezdomność. Równolegle niezbędna jest konkretna i pilna pomoc osobom bezdomnym oraz środki do walki z kiepskimi warunkami, panującymi w mieszkaniach dostępnych

osobom o niskich dochodach. Delegaci mają nadzieję, że prace w tym temacie doprowadzą do deklaracji politycznych i powstania planów działań w ramach walki z obecną sytuacją. Delegaci „nie chcą dalej czekać”, ponieważ sytuacja już teraz jest krytyczna. Proponują podjęcie natychmiastowych działań, takich jak rekwirowanie pustostanów i zmuszenie właścicieli do wynajmowania pustych mieszkań i domów, jako natychmiastową odpowiedź na najpilniejsze potrzeby mieszkaniowe ludności. Delegaci podkreślili problem pustostanów w małych miasteczkach i wsiach, które wyludniają się i pustoszeją. W rezultacie znikają również podstawowe usługi, a ludzie muszą migrować do większych ośrodków miejskich, zwiększając tam zapotrzebowanie na usługi socjalne.

Delegaci podkreślali również fakt, że dostęp do godnych warunków mieszkaniowych jest ogromnym problemem dla imigrantów i osób pochodzenia romskiego. Są zszokowani praktyką wielu państw członkowskich, sprowadzającą się do usuwania tych społeczności z miejsc, w których i tak żyją w bardzo kiepskich warunkach, bez zapewniania realnych alternatyw, lub też zmuszania ich do życia w odseparowanych dzielnicach z minimalnym dostępem do usług, co oznacza dyskryminację w dostępie do podstawowych usług. UE powinna odpowiedzieć na ten fakt i zagwarantować przestrzeganie praw podstawowych we wszystkich państwach członkowskich. UE musi zagwarantować, że jej działania będą wspierać państwa członkowskie w zwiększaniu puli mieszkań socjalnych oraz dostępności funduszy strukturalnych na rzecz poprawy stanu mieszkań.

Zdaniem delegatów, dostęp do energii powinien zostać uznany za jedno z praw podstawowych. Energia jest potrzebą podstawową, której zaspokojenie powinno być kwestią publiczną, a nie prywatną. Jedynie w ten sposób można zagwarantować niedrogie i nieprzerwane usługi dla wszystkich. Delegaci z radością przyjęli fakt, że w nowym Pakiecie UE został dostrzeżony problem ubóstwa energetycznego oraz wymagania odnośnie stworzenia krajowych planów działania dotyczących walki z tym problemem. Chcieliby wiedzieć, jakie środki zostaną podjęte w kwestii wysokich cen energii, niskich dochodów i wydajności energetycznej, a także jak organizacje pozarządowe i osoby dotknięte ubóstwem będą uczestniczyć w procesie monitorowania wyników.

Podobnie, zdaniem delegatów, woda powinna pozostać dobrem publicznym. Delegaci pragną żyć w zrównoważonym środowisku i proponują rozważenie alternatywnych źródeł energii, jako sektora generującego zatrudnienie. Alternatywne metody produkcji energii powinny funkcjonować w połączeniu ze społecznościami lokalnymi, zapewniając możliwość pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Pozyskiwanie surowców wtórnych to również obszar, w którym istnieje możliwość tworzenia nowych miejsc pracy przez społeczności lokalne i inicjatywy gospodarki społecznej.

Wydajny i niedrogi transport publiczny, bliskość usług socjalnych (np. małe centra zdrowia, schroniska), dostęp do informacji o prawach, wpływ użytkowników na jakość usług społecznych, to wszystko może, zdaniem delegatów, przyczynić się do tego, by usługi

podstawowe spełniały potrzeby ludności. Szczególnie podkreślano problem wycofywania usług podstawowych z terenów wiejskich.

Delegaci zażądali ogólnoeuropejskiej oceny wpływu liberalizacji i prywatyzacji usług użyteczności publicznej, łącznie z usługami socjalnymi, na ich dostępność i kosztowność. Europejska Karta Praw Odbiorców Energii jest niezbędna, ale należy również poczynić starania w kierunku nagłośnienia jej w państwach członkowskich na szczeblu krajowym i lokalnym. Obecnie należy zająć się obowiązkowymi ramami prawnymi, regulującymi usługi użyteczności publicznej w UE. Jest to konieczne, jeśli w równowadze do wolności rynku mają być zagwarantowane prawa podstawowe.

Integracja finansowa była bardzo istotna dla wielu delegacji. Bardzo wiele osób i rodzin wpada w pułapkę nadmiernego zadłużenia. Brak dostępu do kont bankowych i brak dostępu do oficjalnych, niskoprocentowanych kredytów, pogarszają sytuację i prowadzą do zaciągania pożyczek u nieformalnych kredytodawców, często na „wyśrubowany” procent. Odpowiedzią na te problemy powinno być prawo do konta bankowego, dostępnego dla wszystkich. Etyczne programy oszczędnościowe (spółdzielcze kasy pożyczkowe) oraz mikrokredyty, również mogą być dobrym rozwiązaniem, podobnie jak potrzeba edukacji finansowej.

Jednak głównym żądaniem delegatów było odnalezienie przyczyn zadłużenia. Za najczęstszą można uznać dochód niewystarczający do pokrycia rzeczywistych, rosnących kosztów dóbr i usług. Podstawowe rozwiązania muszą polegać na zapewnieniu dostępnych programów odpowiedniego dochodu minimalnego we wszystkich państwach członkowskich. Odpowiedni dochód minimalny to taki, który pozwalałby na godne życie, a nie tylko na przeżycie. Dlatego delegaci wyraźnie zażądali od UE spełnienia zobowiązań zawartych w zaleceniu komisji w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy, łącznie z zaleceniem dotyczącym odpowiedniości programów dochodu minimalnego. Obecne konsultacje na temat integracji finansowej zostały entuzjastycznie przyjęte przez delegatów, którzy podkreślali również, że UE musi pójść o krok dalej i uznać usługi finansowe za usługi użyteczności publicznej oraz zagwarantować powszechne prawo do konta bankowego w przystępnej cenie i uczciwych kredytów z niskim oprocentowaniem, poprzez wspólne europejskie ramy prawne.

Oprócz stawiania wymienionych już postulatów, dzielili się oni również informacjami na temat osiągnięć w omawianych dziedzinach w ich krajach pochodzenia. Delegaci chcą brać czynny udział w tworzeniu i wdrażaniu programów walki z ubóstwem. Proponują redukcję przepaści pomiędzy programami polityki gospodarczej i społecznej oraz ocenę wpływu wszystkich programów na dostęp do praw socjalnych.

Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010 musi być istotnym rokiem, w którym osoby doświadczające ubóstwa i ich poglądy są poważnie brane pod uwagę. Należy poczynić rzeczywiste postępy, by „fakt urodzenia się w ubóstwie nie oznaczał wyroku dożywocia”.

Ósme Spotkania Osób Doświadczających Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego zostały podsumowane na dwudniowym spotkaniu koordynatorów krajowych, które odbyło się pod koniec czerwca w Brukseli. Niektóre delegacje (w tym polska) mogły przyjechać z osobami bezpośrednio dotkniętymi problemem ubóstwa.

Podczas spotkania zastanawiano się, jaki jest główny cel spotkań unijnych. Zebrani mówili m.in., że Europejskie Spotkania to:

- „weryfikacja rzeczywistości”
- okazja do zebrania się uczestników i decydentów, mająca na celu polepszenie polityki społecznej Unii Europejskiej
- okazja, by ubóstwo stało się widocznym problemem
- okazja, aby sformułować żądania na poziomie europejskim
- prawdziwa reprezentacja problemów
- ujawnienie nowych problemów.

Sieci krajowe stosują różne metody wyboru delegacji jadącej na spotkania. Jednak z doświadczenia wynika, że najlepiej, aby delegacja składała się z osób, które były już wcześniej na takim spotkaniu i z osób nowych. Po spotkaniu w Brukseli trzeba angażować osoby w spotkania krajowe, monitorować politykę społeczną w kraju, spotykać się z decydentami.

2. Walne Zebranie EAPN Europa

W dniach 11-13 czerwca 2009 w Wiedniu, odbyło się Zgromadzenie Ogólne EAPN Europa „Postęp społeczny w czasie kryzysu. Wyobraźmy sobie Unię Europejską jakiej potrzebujemy.” W spotkaniu wzięło udział ok. 150 osób, w tym delegacje krajowych sieci EAPN oraz przedstawiciele różnych organizacji pozarządowych.

W dniu poprzedzającym rozpoczęcie Walnego zebrania EAPN, Austria przygotowała kilka wizyt w różnorodnych ośrodkach pomocy dla osób marginalizowanych. Warsztaty takie odbyły się m.in.:

- w ośrodku, który pomaga kobietom cierpiącym na choroby psychiczne
- w lokalu, który pełni rolę galerii i pracowni dla artystów z problemami psychicznymi
- w restauracji, która służy za lokal socjalny umożliwiający osobom chorym psychicznie kształcenie się na rynku pracy
- w ośrodku zajmującym się uchodźcami przebywającymi na terenie Austrii.

Pierwszy dzień Walnego Zebrania poświęcony był sprawom organizacyjnym EAPN Europa, takim jak: sprawozdaniu z działalności, budżetowi, zatwierdzeniu składu Rady Wykonawczej na lata 2009-2012. Przyjęto również do EAPN dwie nowe organizacje – EAPN Słowenia i organizację europejską European Consumer Debt Network, zrzeszającą instytucje prowadzące działania na rzecz przeciwdziałania nadmiernemu zadłużeniu społeczeństwa na naszym kontynencie. Pierwszego dnia uczestnicy mieli również możliwość zapoznania się z sytuacją społeczną Austrii „Rzeczywistość społeczna w Austrii i w Europie – jak postępować

w czasie kryzysu”. Debata na ten temat poprzedzona została sztuką pod tytułem „Za mało pieniędzy”. Na scenie wystąpiły osoby dotknięte ubóstwem. Zaprezentowano historię rodziny, która z dnia na dzień traci wszystkie dochody i popada w ubóstwo.

Podczas drugiego dnia Walnego Zebrania EAPN, organizatorzy zaproponowali uczestnikom pracę w 5 różnych warsztatach. Poszczególne grupy miały zająć się odrębnymi zagadnieniami:

- postęp społeczny w czasie kryzysu
- łamanie stereotypów: jak przekazywać realność ubóstwa
- demokracja – więcej i lepiej!
- równomierny podział bogactwa. Dlaczego społeczeństwa bardziej egalitarne radzą sobie zawsze lepiej
- globalna walka z ubóstwem.

Trzeciego dnia odbyło się głosowanie nad sprawami statutowymi i rezolucjami.

Ogółem przyjęto 5 rezolucji:

- EAPN Belgia nt. kryzysu finansowego i społecznego
- EAPN Belgia nt. migrantów nieposiadających dokumentów
- EAPN Belgia nt. liberalizacji rynku energetycznego
- EAPN Irlandia nt. ochrony pomocy społecznej
- EAPN Irlandia nt. wspólnotowych usług zdrowotnych.

Konferencja zakończyła się przyjęciem deklaracji końcowej, w której EAPN wzywa do:

- 1) przyjęcia nowej strategii socjalnej i zrównoważonego wzrostu od 2010 r., w której zwalczanie ubóstwa i nierówności jest wstępnym warunkiem
- 2) podpisania Paktu Społecznego, który przyczyni się do realizacji solidarności społecznej i praw
- 3) zbudowania partnerstwa na rzecz zmian.

Po spotkaniu miało miejsce kolejne spotkanie Rady Wykonawczej EAPN, podczas którego odbyły się wybory do Zarządu EAPN Europa. W skład nowego Zarządu (2009-2012) weszli przedstawiciele EAPN Belgia, Austria, Czechy, Francja i Węgry.

3. Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010

Organy wdrażające (NIB) i Krajowe Programy Wdrażania Roku 2010

Większość krajów wskazała już swoje organy wdrażające rok 2010 oraz wysłała Krajowe Programy Wdrażania do zatwierdzenia przez Komisję Europejską. Polski Organ Wdrażania roku 2010 – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Departament Pomocy i Integracji Społecznej) wysłał program do Komisji Europejskiej pod koniec maja 2009 roku i jeszcze nie otrzymał oficjalnego jego zatwierdzenia. Po zatwierdzeniu

Krajowych Programów przez Komisję Europejską NIP mogą zacząć ogłaszać konkursy grantowe.

Kontrakty między Komisją Europejską, a Organami Wdrażającymi zostaną, podpisane w styczniu 2010 więc NIB otrzyma pierwszą zaliczkę (80%) w lutym 2010. Ważne w tym kontekście jest uruchomienie środków krajowych, na działania organizacji pozarządowych w pierwszej połowie roku.

Sieci narodowe EAPN

W wielu krajach, jak również w Polsce, sieci narodowe EAPN pozostają w kontakcie z Organem Wdrażającym i brały udział w przygotowaniu Krajowych Programów Wdrażania. Niektóre z sieci mają konkretny plan działania, inne z sieci czekają na opublikowanie Krajowych Programów, aby zobaczyć, jakie są możliwości finansowania.

Plany EAPN są takie, aby każdy z krajów członkowskich Unii miał „swoją tydzień”, podczas którego uwaga skupiona będzie na tym kraju. Organy Wdrażające powinny pomóc w organizacji tego tygodnia.

Poziom europejski

Instytucje europejskie

Komisja Europejska odpowiada za koordynację i wdrażanie działań związanych z rokiem 2010. W ramach działań Departamentu Zatrudnienia w Komisji został powołany zespół zadaniowy ds. wdrażania roku 2010. Został również powołany Komitet Konsultacyjny składający się z reprezentantów Organów Wdrażających ze wszystkich krajów. Pierwsze posiedzenie tego Komitetu mające na celu wymianę informacji odbyło się 17 kwietnia. Na spotkaniu obecnych było również dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych. Następne spotkanie Komitetu zaplanowane jest na 8 października 2009.

Komisja Europejska ma wstępny plan na rok 2010. Główne starania do tej pory koncentrują się na strategii komunikacji. Została powołana mała podgrupa, składająca się z przedstawicieli Hiszpanii, Belgii i Węgier (kolejne przewodnictwa w Unii Europejskiej), która zaczęła zastanawiać się nad rezultatami i oczekiwaniami płynącymi z roku 2010.

Strategia komunikacji

Komisja Europejska zakończyła proces kontraktowania agencji public relation – Mostra, która wspierać będzie Komisję w oficjalnej komunikacji w ciągu obchodów Roku 2010. Agencja odpowiedzialna jest za wykreowanie „widoczności” roku 2010 na poziomie narodowym, jak i europejskim, włączając w to zaprojektowanie plakatów, utworzenie strony internetowej w każdym języku, utworzenie sieci dziennikarzy narodowych, z którymi będzie można pracować w ciągu roku 2010. Agencja również dostarczy technicznego wsparcia dla każdego z krajów członkowskich w postaci: agencji medialnej do obsługi wydarzeń, wsparcia w tworzeniu stron internetowych, organizacji konferencji prasowych itp.

Główne działania planowane przez Komisję Europejską to:

- **Wydarzenie medialne - 29 października 2009**

Około 400 uczestników, głównie dziennikarzy i osób związanych z mediami zostanie zaproszonych na konferencję, podczas której odbędzie się dyskusja na temat tego, jak ubóstwo jest postrzegane i opisywane i jaką rolę mogą pełnić media w walce ze stereotypami i przeciwdziałaniu ubóstwu.

- **Wydarzenie otwierające obchody – 21 stycznia 2010 Madryt**

- **Konkurs dla dziennikarzy**

Najprawdopodobniej najpierw będzie narodowa selekcja a następnie europejska nagroda dla najlepszego dziennikarza piszącego o problematyce ubóstwa, ale szczegóły nie są jeszcze znane.

- **Wystawa**

Komisja Europejska ma nadzieję zgromadzić profesjonalnych artystów i osoby bezpośrednio doświadczające problemu ubóstwa z krajów członkowskich, w celu wspólnego przygotowania jakiegoś projektu artystycznego. Wystawa prac odbyłaby się na konferencji kończącej obchody tego roku.

- **Wiosenny i Jesienny Europejski Tydzień Uwagi 2010**

Komisja Europejska podchwyciła pomysł od organizacji pozarządowych i tak jak EAPN organizować będzie „tygodnie uwagi” w każdym kraju członkowskim. Komisja chce zorganizować dwa „Tygodnie Uwagi” – wiosenny i jesienny. Pomysłem na wiosenny tydzień jest zorganizowanie 24 godzinnego nadawania informacji o ubóstwie przez media oraz zorganizowanie 9-tych Europejskich Spotkań Osób Dotkniętych Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym.

Jesienny tydzień skupi się wokół obchodów 17 października – Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym.

- **Wydarzenie kończące obchody (organizowane przy współudziale belgijskiej prezydencji w Unii Europejskiej)**

Pomysłem jest stworzenie politycznej deklaracji i zobowiązania wszystkich państw członkowskich Unii do odnowienia wysiłków podejmowanych na poziomie Unii Europejskiej w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. EAPN Europa wraz z innymi organizacjami pozarządowymi działającymi na poziomie europejskim pracuje nad tym, aby mieć jak największy wpływ na tą deklarację.

Inne przygotowania na poziomie europejskim do 2010

- **Spotkanie Osób Doświadczających Ubóstwa (maj)**

- **Coroczna Nagroda dla dziennikarzy**

W kontekście kampanii antydyskryminacyjnej Komisji Europejskiej „Dla różnorodności, przeciwko dyskryminacji” zostanie przyznana w tym roku specjalna nagroda dla dziennikarza, który przygotowuje artykuł na temat, jak dyskryminacja może prowadzić do ubóstwa. EAPN został poproszony o wytypowanie po jednej osobie z każdej narodowej sieci do wzięcia udziału w jury konkursu w każdym kraju. Polską stronę reprezentować będzie Anna Osińska ze Stowarzyszenie ATD Czwarty Świat.

Przygotowania EAPN Europa

Seminaria EAPN

EAPN Europa planuje zorganizować 3 europejskie wydarzenia związane z obchodami roku 2010:

- **Konferencja o politycznych przesłaniach roku 2010**, w Irlandii w lutym 2010
- **Seminarium o globalizacji i migracji**, na Cyprze w czerwcu 2010 (związane z Walnym Zebraniem EAPN)
- **Konferencja o dochodzie minimalnym i standardach socjalnych**, w Belgii we wrześniu 2010 (w porozumieniu z belgijską prezydencją)

Współpraca organizacji pozarządowych na poziomie europejskim

EAPN Europa kontynuuje koordynowanie szerokiej koalicji organizacji pozarządowych na poziomie europejskim. Grupa robocza 8 europejskich organizacji spotyka się co miesiąc. Grupa kontaktowa 40 europejskich sieci spotyka się co 3 miesiące. Główne elementy tej współpracy i planowane działania to:

- **Sformułowanie wspólnego politycznego przesłania i postulatów na rok 2010**

Dodatkowo do postulatów przygotowanych przez poszczególne organizacje pozarządowe, koalicja chce przygotować, wspólne polityczne przesłanie na rok 2010. Przesłanie powinno być zaakceptowane na jesieni 2009 roku.

- **Wsparcie krajowych sieci**

Zaangażowanie krajowych sieci poprzez dawanie wsparcia i motywacji, zapewnienie „widzialności” działań sieci w szczególności wokół narodowych „tygodni uwagi”.

- **Stworzenie wspólnej strony internetowej**

Celem jest stworzenie wspólnej platformy dialogu poprzez stronę internetową prowadzoną przez organizacje pozarządowe. Na stronie znajdą się informacje dotyczące działań podejmowanych przez organizacje zarówno na poziomie europejski, jak i w poszczególnych krajach członkowskich.

- **Wiosenny Europejski Tydzień Uwagi (maj)**

EAPN Europa podczas planowanych 24-godzinnych informacji o ubóstwie chce zmobilizować publiczne i prywatne media, aby pisały i mówiły o ubóstwie „w tym samym czasie”.

- **Jesienny Europejski Tydzień Uwagi (październik)**

Celem tego tygodnia jest zorganizowanie takich działań w Brukseli, które wywarłyby presję i miały wpływ na polityczne rezultaty roku 2010. EAPN Europa w szczególności planuje zorganizować wtedy „ludzki łańcuch”, który będzie opłatał instytucje europejskie w Brukseli.

4. Strategia Unii Europejskiej po 2010 roku

W dniu 29 maja 2009r. odbyło się w Brukseli seminarium pt.: „2010 and Beyond” z udziałem grup roboczych EAPN ds. integracji społecznej, zatrudnienia i funduszy strukturalnych oraz uczestników z zewnątrz. Podczas spotkania, opracowane zostały propozycje wniosków, jak powinna wyglądać strategia Unii Europejskiej po roku 2010. Wnioski te, jak również wcześniejsze debaty grup roboczych, wnioski z Ósmych Europejskich Spotkań Osób Dotkniętych Ubóstwem, które odbyły się w maju br. w Brukseli i obecne dyskusje toczone w EPAN - zebrały się na dokument roboczy prezentujący stanowisko EAPN w sprawie strategii po roku 2010.

Rok 2010 to moment kluczowy dla Unii Europejskiej. Rok ten jest jednocześnie Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym oraz datą wyznaczoną przez strategię Lizbońską w 2000 roku, jako termin wywarcia zdecydowanego wpływu na wyeliminowanie problemu ubóstwa. To najlepszy moment, by ocenić, w jakim stopniu Unii Europejskiej udało się wyeliminować ubóstwo i wykluczenie społeczne, jak dalece strategia na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz Europejska Strategia Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej (Socjalna OMK) okazały się skutecznymi instrumentami, a także, jakie zmiany należy poczynić na rzecz postępu w sferze polityki socjalnej.

1. Unia, której możemy zaufać – nowa strategia socjalna i zrównoważonego wzrostu od 2010 r., w której zwalczanie ubóstwa i nierówności jest wstępnym warunkiem

Zalecenia

- ▶ **Rozpocząć nową strategię na lata 2010-2020, promującą „zintegrowaną strategię UE na rzecz globalnego dobrobytu, rozwoju socjalnego i zrównoważonego wzrostu z poszanowaniem środowiska naturalnego”, której misja i cele przywracałyby priorytetowe znaczenie zrównoważonemu rozwojowi i spójności społecznej.**
- ▶ **Uczynić wdrażanie Karty Praw Podstawowych i Milenijnych Celów Rozwoju oraz redukcję ubóstwa i nierówności (w UE i na całym świecie) warunkiem wstępnym rozwoju po 2010 r.** Aby wzmocnić, a nie osłabić socjalny model UE, strategie gospodarcze i zatrudnienia muszą również dążyć do jego celów.
- ▶ **Stworzyć wyraźne wytyczne i architekturę socjalną i na rzecz zrównoważonego rozwoju, aby w sposób skoordynowany wprowadzić strategię UE po 2010 r., poprzez wszystkie cztery filary**

Strategia powinna ustanawiać wspólne cele dla wszystkich czterech filarów: gospodarczego (makro- i mikroekonomia), zatrudnienia, ochrony socjalnej i integracji społecznej oraz

ochrony środowiska, promując globalną sprawiedliwość jako dział międzysektorowy.

► **Nadać większe znaczenie Wzmocnionej Europejskiej Strategii Ochrony Socjalnej i Integracji społecznej, proaktywnie promować wszystkie trzy filary celów socjalnych integracji społecznej** – emerytury i renty, ochronę zdrowia i opiekę długoterminową. Europejska Strategia Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej powinna być potwierdzana, jako podstawa polityki społecznej, utwierdzając wspólne cele i zaangażowanie w realizację praw podstawowych w oparciu o zalecenia zawarte w Komunikacie Komisji i wzmacnianiu OMK, w szczególności w oparciu o:

- **Wdrażanie:** wyznaczanie szczegółowych celów, związanych z ubóstwem na szczeblu europejskim i krajowym, opracowywanie narodowych wskaźników związanych ze wskaźnikami europejskimi uzgodnionymi w Europejskiej Strategii Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej, pilnowanie rocznych krajowych raportów wdrożeniowych lub innych mechanizmów oceny podkreślających postępy i przeszkody, które są związane z zaleceniami komisji i punktami wymagającymi uwagi.
- **Zarządzanie:** umacnianie Narodowych Planów Działania i Narodowych Raportów Strategicznych w ramach aktywnego procesu z udziałem wszystkich podmiotów zainteresowanych w tym osób dotkniętych ubóstwem, organizacji pozarządowych i trzeciego sektora. Wzmacnianie połączenia ze szczeblem lokalnym i regionalnym poprzez uzgadnianie standardów oceny, angażowanie parlamentu krajowego i europarlamentu w nadzór nad wdrażaniem.
- **Wzajemne uczenie się:** tworzenie nowych instrumentów wymiany doświadczeń (sukcesów i trudności) związanych z tematami takimi jak ubóstwo wśród dzieci czy bezdomność, jak również zintegrowanych i wielowymiarowych sposobów podejścia i metod uczestnictwa na szczeblu krajowym i europejskim.
- **Włączanie do głównego nurtu polityki (mainstreaming):** zapewnienie skutecznej koordynacji z pozostałymi filarami w celu promowania integracji społecznej, stworzenie międzysektorowej grupy roboczej w celu promowania zaangażowania osób zainteresowanych wspieraniem realizacji wspólnej oceny wpływu społecznego w celu corocznej oceny pozytywnego i negatywnego wpływu wszystkich obszarów polityki.
- **Narzędzia finansowe:** zagwarantowanie, że budżet UE i fundusze strukturalne będą wprowadzały spójność społeczną.
- **Stworzenie nowego programu wspólnotowego „ubóstwo i wykluczenie społeczne”,** który będzie wspierał rozwój inicjatyw oddolnych w celu walki z ubóstwem, nierównościami i wykluczeniem społecznym na szczeblu krajowym.

► **Krajowe i europejskie cele polityki w zakresie ubóstwa**

Jasno określić cele polityki UE we wszystkich głównych obszarach nowej strategii socjalnej i zrównoważonego rozwoju UE, z pierwszeństwem dla obszarów, co do których istnieją ustalone dane i wskaźniki i w których istnieje długotrwałe zaangażowanie UE w ich realizację, w szczególności poprzez tworzenie szczegółowych celów **eliminacji ubóstwa**.

► **Ponad PKB – nowe wskaźniki socjalnego i zrównoważonego wzrostu**

Zezwolić na wykroczenie poza użycie PKB, jako głównego wskaźnika wzrostu dla strategii od 2010 r., zauważając ograniczenia PKB jako dość wąskiego wskaźnika. Opracować nowe wielowymiarowe wskaźniki, odzwierciedlające postęp w realizacji społecznej i zrównoważonej strategii, definiujące dobrobyt inaczej niż na wykresach, jako dobrostan, eliminację ubóstwa (pomiędzy regionami, między biednymi i bogatymi) i wdrażanie praw podstawowych oraz promowanie zrównoważonej socjalnie i środowiskowo gospodarki.

► **Włączać progresywną i uczestniczącą ocenę wpływu społecznego** do głównej procedury oceny wpływu ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na ubóstwo i nierówności. Zapewnić aktywne zaangażowanie grup zainteresowanych, organizacji pozarządowych i osób dotkniętych ubóstwem na jak najwcześniejszym etapie projektu.

► **Polityka spójności narzędziem zwalczania nierówności społecznych, zapewnienie dostępu do organizacji pozarządowych**

Uczynić integrację społeczną i walkę z nierównościami ogólnym celem reformowanej polityki spójności (2014-2020). Przeznaczyć większą część funduszy Europejskiego Funduszu Socjalnego na projekty skierowane do osób pozostających daleko od rynku pracy, także poprzez usługi inwestycyjne. Zapewnić dostęp do małych organizacji pozarządowych, pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi ubóstwem. Zapewnić przejrzystość w nadzorze i wdrażaniu funduszy strukturalnych.

► **Nowy model zarządzania** powinien towarzyszyć zmianom. Strategia nie powinna pozostawać domeną ministrów finansów i pracy. Należy promować prawdziwe zaangażowanie osób zainteresowanych na każdym etapie cyklu politycznego. Unia Europejska musi promować szeroki dialog społeczny i zapewniać bezpośrednie zaangażowanie osób dotkniętych ubóstwem i najwrażliwszych na rynku pracy lub wykluczonych z niego, a także organizacji pozarządowych wspierających te osoby.

2. Pakt Społeczny – Realizacja solidarności społecznej i praw

Nowa strategia po 2010 r. wymaga od Rady, państw członkowskich i parlamentu europejskiego podpisania **Paktu Społecznego**, którego podstawą jest solidarność i podstawowe prawa. Pakt powinien wyznaczać kierunek rozwoju UE i realizować Kartę Praw Podstawowych i inne zobowiązania polityczne niezbędne dla nowej wizji socjalnego i zrównoważonego rozwoju w oparciu o solidarność i prawa podstawowe. Musi określać, w jaki sposób **realizowane będą prawa podstawowe, poruszać przyczyny ubóstwa i ich związek z nierównościami** oraz gwarantować spójne i konsekwentne podejście do promowania globalnej sprawiedliwości.

EAPN wyznacza **6 głównych, ząbających się obszarów, w których musi dokonać się postęp:**

2.1 Walka z przyczynami ubóstwa poprzez redukcję nierówności i bardziej sprawiedliwy udział w zasobach

Zalecenia

► **Uczynić wyraźnym celem UE promowanie lepszego życia dla wszystkich, poprzez podział dóbr i zmniejszenie nierówności**

W strategii po 2010 r. należy przedstawić redukcję nierówności, jako część wizji nowej UE, cel niezbędny dla zapewnienia spójności społecznej, promowania dobrobytu, obrony praw i redukcji ubóstwa. Sposób realizacji tego celu powinny określać lepsze mechanizmy dystrybucji i redystrybucji.

► **Wspierać progresywne formy finansowania systemów ochrony socjalnej**

Popierać badania UE nad alternatywnymi mechanizmami finansowymi, by zagwarantować zrównoważone finansowanie systemów ochrony socjalnej, poprzez progresywny system podatkowy, zwiększający obciążenia podatkowe dla bogatych, a zmniejszający podatki dla biednych i podnoszący kwotę wolną od podatku.

► **Dostosować Pakt Stabilności i wyznaczyć wytyczne makro- i mikroekonomiczne, wspierające inwestycje w ochronę socjalną i usługi socjalne, a także wspierać lepszą dystrybucję i redystrybucję dóbr**

Skuteczne inwestycje społeczne w ochronę socjalną i usługi socjalne to niezbędna gwarancja zrównoważonej naprawy gospodarczej. Rozwój nowych zintegrowanych wytycznych makro- i mikroekonomicznych wspierających obniżenie dochodów i nierówności w dostępie do zasobów, zachęcających do progresywnego opodatkowania, proaktywnego podejścia w walce z unikaniem i uchylaniem się od płacenia podatku. W skali mikroekonomicznej należy promować redukcję różnic w zarobkach i zrównoważony, odpowiedni do dochodu udział podatku i zysku.

► **Monitorować zamożność i trendy nierówności majątkowej**

Zbierać dane i wskaźniki bogactwa i nierówności w ramach Europejskiej Strategii Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej oraz strategii po 2010 r. Należy zażądać od państw członkowskich, by same monitorowały trendy zamożności i nierówności oraz inne wyznaczniki nierównego społeczeństwa.

► **Wspierać rozwój nowych narzędzi i instrumentów dystrybucji dóbr**

Przeanalizować skuteczność obecnych narzędzi i instrumentów, pod kątem Europejskiej Strategii Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej na szczeblu krajowym i europejskim, wymienić się dobrą praktyką, wspierać tworzenie nowych narzędzi.

► **Promować zintegrowane działania UE przeciwko rajom podatkowym i międzynarodowemu unikaniu płacenia podatków**

Poprawić Europejski Plan Naprawy Gospodarczej tak, by wymagał przejrzystości deklaracji podatkowych, rajów podatkowych i stworzyć szczegółowy plan działań koordynowany przez OMK w celu przeciwdziałania wewnętrznemu i międzynarodowemu unikaniu podatków i uchylaniu się od płacenia podatków.

2.2 Przekształcić ochronę socjalną w odskocznik: gwarantowany dochód minimalny, uniwersalny system ochrony socjalnej i dostęp do usług społecznych wysokiej jakości

Zalecenia

► **Stworzyć dyrektywę o odpowiednim dochodzie minimalnym**

Powinna powstać ramowa dyrektywa unijna, która zagwarantuje prawo do odpowiedniego dochodu, każdej osobie zamieszkującej terytorium UE, niezależnie od wieku. Dyrektywa powinna powstać w oparciu o Zalecenie 92 i Zalecenie o Aktywnej Integracji EPSCO z grudnia 2008 r.

► **Stworzyć ramową dyrektywę o usługach pożytku publicznego oraz dyrektywy sektorowe o usługach opieki zdrowotnej i socjalnej**

Należy stworzyć europejską dyrektywę o usługach użyteczności publicznej oraz sektorowe dyrektywy dotyczące opieki medycznej i socjalnej, która pozwoli zagwarantować prymat praw socjalnych nad rynkiem wewnętrznym. Dyrektywa ta powinna zagwarantować wszystkim prawo dostępu do niedrogich, wysokiej jakości podstawowych usług publicznych, niezbędnych do godnego życia (opieka zdrowotna, edukacja, kształcenie ustawiczne, mieszkalnictwo, mechanika samochodowa).

► **Rozpocząć niezależne badania mające ocenić wpływ prywatyzacji i liberalizacji na dostępność i cenę głównych usług użyteczności publicznej**

Promować niezależne oceny wpływu społecznego liberalizacji na zobowiązania do świadczenia usług pożytku publicznego, obejmujące krajowe oceny dokonywane przez beneficjentów poprzez udział w forach oraz obiektywne dane.

► **Uznać usługi finansowe za podstawowy rodzaj usług użyteczności publicznej i poczynić kroki w stronę europejskich ram prawnych, gwarantujących prawo do niedrogich kont bankowych oraz uczciwych usług bankowych i kredytowych.**

► **Wdrażać wymagania Pakietu Energetycznego dotyczące ubóstwa energetycznego, rozpoznając potrzebę taniego dostępu do energii dla wszystkich oraz redukując ubóstwo energetyczne poprzez narodowe plany działania, zapewniające połączenie z narodowymi planami działania na rzecz integracji społecznej. Wypracowywać wspólną dla UE**

definicję ubóstwa energetycznego oraz wspólną strategię, odwołującą się do możliwej do przeforsowania Karty Konsumenta Energii Elektrycznej.

► **Wzmocnić wsparcie odpowiednich systemów ochrony socjalnej poprzez wytyczne makroekonomiczne i pakt stabilności**

Załączyć nowe wytyczne i tekst wyjaśniający zintegrowane wytyczne, aby upewnić się, że państwa członkowskie bronią praw podstawowych i zapewniają odpowiednie finansowanie odpowiedniego dochodu i systemów ochrony socjalnej, włączając skuteczne uniwersalne systemy ochrony socjalnej.

► **Podejmować działania w kierunku ustalenia skutecznych ram standardów jakości usług socjalnych w UE w oparciu o zasady jakości**

Należy to zrobić w oparciu o wzajemne uczenie się w ramach Europejskiej Strategii Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej oraz o pracę Komisji Ochrony Socjalnej nad dobrowolnymi ramami jakości, opracowanymi w partnerstwie z grupami zainteresowanymi, w tym z użytkownikami i dostawcami usług społecznych.

► **Popierać powołanie Intergrupy parlamentu europejskiego ds. usług użyteczności publicznej**, obciążyć DG Employment zadaniem orędowania na jej rzecz i monitorowania

wpływu społecznego obecnej polityki dotyczącej usług pożytku publicznego oraz przewodzenia międzydepartamentowej grupie roboczej na temat usług użyteczności publicznej odpowiedzialnej za opracowanie szczegółowego planu działań w celu stworzenia dyrektywy unijnej.

2.3 Stworzyć drogę do integracji: urzeczywistnić zintegrowane podejście aktywnej integracji społecznej

Zalecenia

► **Wraz z państwami członkowskimi stworzyć i rozpropagować mapę drogową wdrażania aktywnej integracji społecznej na szczeblu krajowym i europejskim**

Na szczeblu europejskim strategia musi oficjalnie rozpocząć się w sposób widoczny, a coroczny nadzór wdrażania na szczeblu krajowym musi prowadzić do stworzenia zaleceń Komisji, powiązanych z raportem.

► **Na szczeblu krajowym:** wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu własnych map wdrażania aktywnej integracji społecznej, proponowanego przez zalecenie, zwiększając widoczność podejścia zintegrowanego, definiowanie mierzalnych celów i ich realizację zgodnie z planem, włączanie dorocznych ocen postępu przez grupy zainteresowane – wszystkie odpowiednie podmioty, organizacje pozarządowe, osoby dotknięte ubóstwem.

► **Zagwarantować, by Plany Naprawy Gospodarczej i kontynuacja komunikatu o zatrudnieniu w szczególności skupiły się na Zaleceniach Aktywnej Integracji Społecznej**

Plany powinny podkreślać potrzebę integracji społecznej we wszystkich trzech filarach. Zapewnienie zobowiązań do dostarczania dochodu minimalnego i dostępu do wysokiej jakości usług i godnej pracy są w centrum proponowanych działań.

► **Wprowadzać do głównego nurtu polityki koncepcję Europejskiej Strategii Zatrudnienia i całościowej architektury po 2010 r.**

Zintegrowane Wytyczne powinny zostać zmienione tak, by całkowicie odpowiadały aktywnej integracji społecznej, szczególnie pod względem wytycznych zatrudnienia i wszystkich innych dokumentów związanych ze strategią po 2010 r.

► **Wdrażać zalecenia raportu parlamentu europejskiego na temat aktywnej integracji społecznej**

Szczególne wsparcie wymaga pogłębianie skuteczności realizacji odpowiedniego dochodu minimalnego i dostępu do wysokiej jakości usług socjalnych, zgodnie z niedawno przyjętym raportem parlamentu europejskiego.

2.4. Bronić dobrego zatrudnienia i tworzyć nowe miejsca pracy w odpowiedzi na nowe potrzeby: inwestowanie w ekologiczne i socjalne miejsca pracy oraz w gospodarkę społeczną

Zalecenia

► **Przekształcić Europejską Strategię Zatrudnienia**

Europejska Strategia Zatrudnienia to użyteczne narzędzie, ale wymaga restrukturyzacji, nowych celów i działań. Nowe podejście do zatrudnienia powinno uwzględniać najważniejszą rolę zatrudnienia – zapewnienie pracującym płacy i warunków pracy, umożliwiających godne życie i pełny udział w życiu społecznym.

► **Zagwarantować umieszczenie zasad godnej pracy wysokiej jakości w centrum Europejskiej Strategii Zatrudnienia i w architekturze po 2010 r.**

Zagwarantować rozszerzenie kryteriów Europejskiej Strategii Zatrudnienia i wdrożenie obecnie istniejących kryteriów pracy wysokiej jakości z wytycznych zatrudnienia. Szczególny priorytet powinien być nadany strategiom dotyczącym problemu ubóstwa osób pracujących i przeciwdziałających zatrudnieniu niskiej jakości, tymczasowemu i niepewnemu.

► **Określić obowiązkowe cele zatrudnienia godnego i wysokiej jakości** (w i poza UE), w tym dochód minimalny, dobry system ochrony socjalnej, poszanowanie praw człowieka i podstawowych norm ILO, stworzyć unijne ramy „pracy pozwalającej na życie”.

► **Nadać wysoki priorytet w ramach planów odnowy gospodarczej i strategii unijnej po 2010 r. zwiększonym inwestycjom publicznym w ekologiczne i socjalne stanowiska pracy**, zagwarantować zachętę dla państw członkowskich dokonujących takich inwestycji. Wspierać przeprowadzanie badań wykazujących opłacalność i wpływ takich działań na inne usługi. Zapewnić państwom członkowskim wiedzę o roli, jaką we wspieraniu tych procesów mogą odegrać fundusze strukturalne.

► **Stworzyć więcej możliwości zatrudnienia dla młodzieży**

Młode osoby należą do szczególnie wrażliwej kategorii, szczególnie tacy, których rodzice są długotrwale bezrobotni. Grupa ta potrzebuje kierunkowego wsparcia. Kluczowe jest stworzenie realnego zatrudnienia dla młodych absolwentów.

► **Zapewnić ramy dla wsparcia zwiększającego rolę gospodarki społecznej i przedsiębiorstw integracyjnych** poprzez zapewnienie odpowiednich ram legislacyjnych na szczeblu europejskim, by zapewnić dobre funkcjonowanie, dzielenie się dobrymi praktykami i dostęp do środków oraz poprzez aktywne promowanie inwestycji publicznych w tym sektorze, w tym celowego wykorzystania funduszy strukturalnych.

► **Poszerzać zakres praw pracowniczych i systemów ochrony socjalnej, dopasowując je do nowych form zatrudnienia**, mających na celu integrację z rynkiem pracy osób dotkniętych przez los. Dotyczy to również gospodarki społecznej.

► **Zapewnić wszystkim dostęp do wysokiej jakości szkolnictwa i kształcenia ustawicznego oraz wdrażać narodowe strategie rozwoju kształcenia ustawicznego**, uznające i ceniące ideę wolontariatu, kształcenia i edukacji nieformalnej w celu zintegrowanego rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego dla osób w każdym wieku, w pracy i poza pracą.

► **Zapewnić przejrzystość i zaangażowanie osób zainteresowanych**

Należy opracować mechanizmy, zarówno na szczeblu krajowym jak i europejskim, by umożliwić beneficjentom, organizacjom ich skupiającym i partnerom społecznym uczestnictwo w tworzeniu rozwiązań dotyczących dobrego zatrudnienia.

2.5 Walczyć z dyskryminacją, promować różnorodność

Zalecenia

- ▶ **Wzmocnić unijne przepisy przeciwko dyskryminacji**, z uwzględnieniem dyskryminacji z powodów socjalnych, i przyjąć dyrektywę przeciw dyskryminacji, chroniącą przed wszystkimi formami dyskryminacji, w tym z powodów wymienionych w art. 21 Europejskiej Karty Praw Podstawowych.
- ▶ **Stworzyć lepsze systemy wprowadzania w życie istniejących przepisów** i promowania wartości różnorodności i integracji, a także proaktywnej polityki, odpowiadającej na wszelkie formy dyskryminacji.
- ▶ **Rozwinąć mechanizmy rozwiązywania konfliktów międzynarodowych w celu rozwiązywania konfliktów o prawa socjalne pomiędzy państwami członkowskimi** Wprowadzić jasny protokół określania odpowiedzialności i działań w przypadkach, gdy dwa lub więcej z państw członkowskich są zaangażowane w problemy związane z prawami socjalnymi i ich ochroną, np. w kwestii wędrownego populacji Romów, obozów dla uchodźców lub ksenofobii i rasizmu wobec obywateli UE na terenie innego państwa członkowskiego.
- ▶ **Rozwijać badania nad powiązaniem między dyskryminacją i ubóstwem** poprzez Strategię na rzecz Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej oraz szczegółowe wskaźniki wpływu dyskryminacji, jej powiązań z ubóstwem i wskaźniki integracji społecznej imigrantów.
- ▶ **Opracować nową zintegrowaną politykę imigracyjną, spójną z Europejskim Modelem Socjalnym** i obroną praw podstawowych, która zapewni imigrantom dostęp do praw, zasobów i usług oraz pozwoli wyznaczyć przejrzystą drogę do obywatelstwa.
- ▶ **Uwzględnić wymiar płci we wszystkich rodzajach polityki gospodarczej, społecznej i zatrudnienia** w celu usunięcia różnic w zarobkach kobiet i mężczyzn. Zaproponować możliwości godzenia pracy z życiem prywatnym poprzez niedrogą i dostępną opiekę przedszkolną. Wdrażać Pakt na rzecz równości płci.

2.6 Wspierać globalną sprawiedliwość i sprawiedliwość społeczną poprzez standardy socjalne

Zalecenia

- ▶ **Wdrażać zobowiązanie do pomocy w wymiarze 0.7 proc. PKB do 2015 r.**, przygotować się do umorzenia długu, który sypcha wiele krajów rozwijających się w ubóstwo.

- ▶ **Wspierać lokalny rozwój i podejmowanie decyzji na szczeblu lokalnym**, umożliwiając społecznościom lokalnym Południa zarządzanie własnym rozwojem. Dotyczy to w szczególności rozwoju handlu i rolnictwa oraz suwerenności żywnościowej.
- ▶ **Wprowadzać Europejski Plan Działania na rzecz równości płci i równouprawnienia kobiet** w stosunkach zewnętrznych poprzez stały ustrukturyzowany dialog z zainteresowanymi grupami.
- ▶ **Popierać skuteczne przepisy międzynarodowe** poprzez wsparcie ONZ dla rynków ekonomicznych i finansowych oraz przejrzystą i niezależną ocenę roli obecnych organów finansowych (np. Bank Światowy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy), tworzyć nowe organy finansowe broniące praw socjalnych i przyczyniające się do autonomii i równości na szczeblu lokalnym.
- ▶ **Promować globalne standardy socjalne** zarówno poprzez ILO, jak i platformę UE na rzecz godnej pracy, a także rozbudowywać Globalny Pakt na rzecz Ochrony Socjalnej, zapewniając wszystkim dochód minimalny i dostęp do dobrego zatrudnienia.
- ▶ **Powołać międzysektorową grupę roboczą wysokiego szczebla** w Radzie i Komisji Europejskiej, połączoną ze specjalną grupą europarlamentu, której zadaniem byłoby nadzorowanie i ocena spójności polityki pod względem promowania globalnej sprawiedliwości.

3. Budowanie partnerstwa na rzecz zmian

Zalecenia

- ▶ **Wyznaczyć za pośrednictwem wytycznych UE wzorce aktywnego zarządzania i uczestnictwa** w procesach podejmowania decyzji politycznych w UE i na szczeblu krajowym, określając wspólne cele, kryteria i metody skutecznego zaangażowania wszystkich osób zainteresowanych, w tym organizacji pozarządowych i osób dotkniętych ubóstwem.
- ▶ **Zapewnić, by decyzje w zakresie polityki gospodarczej UE podejmowane były nie tylko przez ministrów finansów**, ale również przez partnerów społecznych, by zagwarantować równe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów gospodarki społecznej.
- ▶ **Rozpoznać szczególną wartość i prawa osób dotkniętych ubóstwem i wzmocnić przejrzystość ram zarządzania**, poprzez określenie wyraźnych wytycznych uczestnictwa osób dotkniętych ubóstwem i skupiających je organizacji w podejmowaniu decyzji na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.

- ▶ **Promować wzajemne uczenie się, wymianę, ocenę i kapitalizację dobrych praktyk**, skutecznych metod i wartości dodanej mechanizmów dobrego zarządzania i uczestnictwa w procesach tworzenia polityki na szczeblu krajowym i europejskim poprzez Europejską Strategię Ochrony Socjalnej i Integracji Społecznej (socjalna OMK).
- ▶ **Zapewnić wsparcie finansowe i inne organizacjom pozarządowym i stowarzyszeniom społeczeństwa obywatelskiego walczącym z ubóstwem**, jako pośrednikom przekazującym głos osób żyjących w ubóstwie i jako dostawcom usług, szanując ich niezależność i gwarantując stworzenie odpowiedniej infrastruktury prawnej i odpowiedniego finansowania NGO i trzeciego sektora.
- ▶ **Zapewnić małym organizacjom pozarządowym dostęp do funduszy strukturalnych**, upraszczając mechanizmy przyznawania grantów i zachęcając państwa członkowskie, by promowały granty globalne i pomoc techniczną.
- ▶ **Wspierać kształcenie ustawiczne i zwiększanie możliwości organizacji pozarządowych**, aby mogły lepiej wypełniać swoje funkcje oraz bezpośrednio finansować aktywne uczestnictwo osób dotkniętych ubóstwem w podejmowaniu decyzji poprzez fundusze strukturalne i inne mechanizmy.

10 lipca, EAPN skierował pismo do przewodniczącego Barroso w sprawie programu pracy i strategicznych priorytetów nowej Komisji Europejskiej na otwarcie sesji Parlamentu (14-16 lipca).

EAPN wnioskuję do Komisji o stworzenie społecznej i zrównoważonej agendy, która daje pierwszeństwo człowiekowi i środowisku naturalnemu, ale także umożliwia wywieranie presji na Parlament, aby dotrzymał swojej obietnicy „posiadania decydującego wpływu na zwalczanie ubóstwa” i przedstawił swoją propozycję, **„Europa, do której możemy mieć zaufanie: Propozycje EAPN dotyczące europejskiej strategii po roku 2010”**.

EAPN przypomina w swoim piśmie, że Strategia Lizbońska, skoncentrowana na wzroście gospodarczym i konkurencyjności, nie pomogła zmniejszyć nierówności między bogatymi i biednymi. 79 mln Europejczyków żyje dzisiaj w ubóstwie.

EAPN skierował także pismo do liderów wszystkich grup parlamentarnych, przed przedstawieniem im swojej propozycji i zaproszeniem ich do dyskusji.

5. „Przewodnik po ubóstwie i nierównościach w Unii Europejskiej”

EAPN Europa wydał pierwszy numer „Przewodnika po ubóstwie i nierównościach w Unii Europejskiej”, który ma na celu przybliżenie problematyki ubóstwa, zrozumienie jej i działań podejmowanych w celu zwalczania problemu. Przewodnik jest jednym z elementów budowania kampanii EAPN na rok 2010.

Przewodnik wyjaśnia co to jest ubóstwo, jaki jest mierzone, zawiera wypowiedzi osób

bezpośrednio doświadczających ubóstwa o życiu w nim, zawiera główne dane i zagadnienia związane z tą problematyką. Wyjaśnia również co to są nierówności i przedstawia główne przyczyny ubóstwa i nierówności.

Przewodnik w wersji językowej angielskiej, francuskiej, słowackiej i litewskiej dostępny jest na stronie EAPN www.eapn.eu

6. Barroso ignoruje swoje zaangażowanie dla społecznej i zrównoważonej UE

1 5 lipca, przewodniczący Komisji Europejskiej J.Barroso, przemawiając na pierwszym posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego, podkreślił pilną potrzebę odpowiedzi na „najgorszy w ludzkiej pamięci kryzys finansowy i gospodarczy, który nadal powoduje niszczące efekty w naszych społecznościach i w naszych rodzinach, jak również w zmianach klimatycznych”.

Jednakże, zaproponowane środki mają głównie na celu ograniczenie szkód w krótkim czasie: w celu utrzymania miejsc pracy, niezależnie od jakości i trwałości tych miejsc pracy, ochrony praw pracowniczych, bez odniesienia się do szerszego wpływu z kryzysu i do potrzeby wzmocnienia systemów ochrony socjalnej i europejskiego modelu społecznego.

„Wydaje się, że generalnie odmawia się rozmowy o szerszych społecznych skutkach kryzysu, w szczególności o ubóstwie, wykluczeniu społecznym i rosnących nierównościach. Komitet Ochrony Społecznej opracował analizę problemów mieszkaniowych, długu, budżetowych redukcji usług publicznych. Gdzie są środki mające im odpowiedzieć? Gdzie znajduje się zobowiązanie do wzmocnienia ochrony socjalnej, a w szczególności minimalnego dochodu, niezbędnego progu pozwalającego ludziom odzyskać zaufanie? Gdzie są środki mające chronić i tworzyć miejsca pracy o dobrej jakości, i te mające odpowiedzieć na dyskryminację w zatrudnieniu?,” mówi Ludo Horemans, prezes EAPN.

Pomimo, że przewodniczący Barroso podkreśla potrzebę rozwoju „nowej gospodarki” opartej na wartościach możliwości, odpowiedzialności i solidarności, nic nie dowodzi, że jego działanie rozpocznie się poprzez wdrożenie Karty Praw Podstawowych, ani poprzez opracowanie strategii obrony dobra publicznego na wolnym rynku, zmniejszenia nierówności i promowania spójności. EAPN oczekuje dowodów poświadczających zaprezentowane zmiany.

Wydawca: **WRZOS**

Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych
ul. Nowy Świat 49
00-042 Warszawa
tel.: /022/ 826-52-46
fax: /022/ 55-15-455

eapn@wrzos.org.pl
www.wrzos.org.pl

Redakcja:
Kamila Płowiec

Skład i projekt graficzny:

Ro To Co

Druk: